

عنوان مقاله:

بررسی تطبیقی مبانی هستی شناسی مکانیک کوانتومی دیوید بوهم با مبانی حکمت صدرایی

محل انتشار:

دوفصلنامه تاملات فلسفی، دوره 13، شماره 31 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 31

نویسندگان:

امیر عبدالحی خلیج - گروه فلسفه دانشگاه قم

مهدی منفرد - گروه فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه قم

خلاصه مقاله:

مبانی هستی شناسی مکانیک کوانتومی دیوید بوهم در قالب مفاهیمی مخالف با رویکرد فلسفی رایج در مکانیک کوانتومی (تعبیر کپنهاگی) مورد توجه فیلسوفان علم بوده است. این پژوهش می‌کوشد با رویکرد توصیفی تحلیلی، با ملاحظه محدودیت‌های مترتب بر تبیین‌های پوزیتیویستی و با تکیه بر مبانی حکمت متعالیه صدرایی، چشم انداز جدیدی را برای فهم و تکمیل مبانی فلسفی علوم جدید ارائه دهد. در واقع مساله اصلی، این پرسش است که حکمت متعالیه چگونه و چه مقدار در تکمیل مبانی هستی شناسانه رویکرد بوهمی نقش دارد و آیا امکان دارد دریچه جدیدی برای مقارنه فلسفه اسلامی و فلسفه علم غربی گشود؟ فرضیه بنیادی این پژوهش این گزاره است که نظریه بوهم در مکانیک کوانتومی اولاً رویکرد جدیدی در نگاه به جهان را پیش روی ما قرار می‌دهد و ثانیاً، هرچند از حیث مواجهه با مسائل وجودی در فلسفه فیزیک نگرش متفاوتی را عرضه می‌کند؛ اما به دلیل تکیه بر روی ساختارهای اثبات گرایانه، دچار ضعف جدی است که باید طی یک روند تکاملی اصلاح گردد. نتایج حاصل از این پژوهش مشخص می‌کند که علی‌رغم خاستگاه متفاوت مبانی فلسفی دیدگاه‌های بوهم و ملاصدرا، می‌توان مفاهیم هستی‌شناسانه‌ای نظیر: کل تجزیه‌ناپذیر و بهم‌پیوسته بوهم و اصالت وجود ملاصدرا، جهان‌هولوگرافیک و نظم مستتر و نامستتر بوهم با مراتب تشکیکی وجود صدرا، کل تمام جنبش بوهم و حرکت جوهری ملاصدرا و عنصر اطلاعات و شعور در نظر بوهم با زنده بودن جهان هستی از دید ملاصدرا را تطبیق داده و شاخصه‌های قرابت و همسویی را مشخص کرد.

کلمات کلیدی:

هستی شناسی، مکانیک کوانتومی، دیوید بوهم، ملاصدرا، تطبیق و همسویی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1931118>

